

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

کتابچه بازار تحقیقات ارمنستان

معاونت گردشگری
دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی

تهیه کنندگان:
الهام پوینده و مرضیه شهرابی
کارشناسان دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی

اسفند ۱۴۰۰

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	کلیات
۵	آب و هوا
۵	وضعیت اقتصادی
۶	جمعیت شناسی
۷	اشتراکات فرهنگی دو کشور
۸	تبادلات سیاسی و اقتصادی دو کشور
۹	مسیرهای پروازی بین دو کشور
۱۱	وضعیت صنعت گردشگری کشور ارمنستان
۱۴	ساختار بخش گردشگری ارمنستان
۱۵	سیستم آموزشی جهانگردی
۱۶	تعداد گردشگری ورودی
۱۷	درآمد حاصل از گردشگری ورودی
۱۷	تعداد گردشگری خروجی
۱۸	میزان هزینه کردگردشگران خروجی
۱۹	سهم گردشگری از تولید ناخالص داخلی کشور
۱۹	سهم گردشگری از میزان اشتغالزایی مستقیم و غیر مستقیم
۱۹	هزینه سفر داخلی و گردشگری
۲۰	تولید ناخالص داخلی
۲۱	توراپراتورهای مطرح ارمنستان
۲۳	وب سایتها و رسانه‌های اصلی گردشگری کشور
۲۳	بررسی مقولات مربوط به تولیدات و محصولات گردشگری و صنایع دستی
۲۷	آشنایی با سبکهای آشپزی، خوراک و غذاهای سنتی
	شناسایی آئین‌ها، جشنها، مناسک ملی و مذهبی، کارناوالها، و جشنواره ها، روز ملی
۲۹	و استقلال کشور
۳۰	بررسی موضوع خواهر خواندگی شهر های گردشگری دو کشور
۳۱	شناسایی فرهنگ ماموس و ناملموس ثبت شده و موجود در فهرست میراث جهانی یونسکو

۳۱	ویژگی‌های تقاضای گردشگری کشور مبدا
۳۱	مناطق و گروه‌های اصلی گردشگر فرست کشور ارمنستان
۳۲	مقدهای مطلوب گردشگران ارمنستانی
۳۴	استانهای واجد شرایط به عنوان مقصدهای جذب
۳۵	تعطیلات رسمی کشور
۳۶	وضعیت همکاری و تعاملات گردشگری دو کشور
۳۶	سابقه تعاملات و اسناد همکاری دوجانبه در زمینه ی گردشگری
۳۷	موانع و مشکلات گردشگران ورودی به ایران
۳۸	پیشنهادات
۴۰	برنامه پیشنهادات اقدامات دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی
۴۸	منابع

مقدمه

کشور ارمنستان با داشتن مردمانی بلند نظر، مهمان نواز، خونگرم از نژاد آرامنه و طبیعتی بکر و کوهستانی با آثار و جاذبه‌های دیدنی فوق العاده تبدیل به بهشت شهرهای توریستی شده است. این کشور به دلیل کوهستانی بودن و زمستان‌های سرد و پر برف مناسب ورزش‌های زمستانی و وجود هوای معتدل آن مناسب برای تفریح می‌باشد. شاید ارمنستان از معدود کشورهایی می‌باشد که فرهنگ غذایشان جزء جاذبه‌های کشوری باشد. ارمنستان، کشور کوچکی است که جای خود را بین توریست‌ها باز کرده است و با تاریخ غنی که دارد، گردشگران را به سمت خود می‌کشاند. قله آارات یکی از جاذبه‌های خیره‌کننده این کشور، نماد ملی ارمنستان است که بخش عمده‌ای از بلندی‌های کشور با مرکزیت این کوه شناخته می‌شوند.

گردشگری در ارمنستان بخش کلیدی اقتصاد ارمنستان از دهه ۱۹۹۰ بوده است، زمانی که تعداد گردشگران از نیم میلیون نفری که هر ساله از این کشور بازدید می‌کنند فراتر رفت. وزارت اقتصاد ارمنستان گزارش می‌دهد که بیشتر گردشگران بین‌المللی از روسیه، کشورهای اتحادیه اروپا، ایالات متحده و ایران می‌آیند. اگرچه ارمنستان از نظر اندازه نسبتاً کوچک است، اما دارای چهار مکان میراث جهانی یونسکو است.

به گزارش مجمع جهانی اقتصاد ارمنستان در رتبه ۷۹ گردشگری دنیا در سال ۲۰۱۹ قرار گرفت. پاسپورت ارمنستان در حال حاضر بر اساس شاخص رتبه بندی گزارش هلی در رتبه ۷۹ قرار دارد و دسترسی بدون ویزا به ۶۵ مقصد را فراهم می‌کند.

درآمد حاصل از گردشگری ارمنستان در سال ۲۰۱۹، ۱/۱۵۳/۰۰۰ میلیون دلار بوده است، براساس گزارش شورای جهانی سفر و گردشگری در سال ۲۰۱۹، سهم گردشگری ارمنستان ۱۲/۹ درصد از کل تولید ناخالص ملی بوده است و در سال ۲۰۲۰ به ۳/۴ درصد کاهش که حاکی از رشد منفی ۷۵ درصدی می‌باشد.

در حوزه اشتغالزایی در بخش گردشگری در سال ۲۰۱۹، ۱۳۷/۰۰۰ نفر در در بخش گردشگری ارمنستان فعال بوده اند که این رقم در سال ۲۰۲۰ به ۱۰۷/۰۰۰ کاهش یافت که حاکی از رشد منفی ۲۲ درصدی می‌باشد. بر اساس گزارش WTTC پنج مقصد خروجی قطری‌ها در سال ۲۰۱۹ به ترتیب کشورهای گرجستان (۴۳٪)، روسیه (۳۳٪)، ایران (۶٪)، ترکیه (۵٪)، مصر (۲٪) می‌باشد. بر اساس همین گزارش در سال ۲۰۲۰ پنج مقصد خروجی ارمنی‌ها عبارتند از گرجستان (۵۴٪)، روسیه (۲۶٪)، ترکیه (۴٪)، امارات (۲٪) و مصر (۲٪) می‌باشد.

استانهای واجد شرایط جذب گردشگران ارمنستانی آذربایجان شرقی و غربی، تهران و اصفهان می‌باشد.

ارمنی‌ها بیشتر به صورت خانوادگی سفر می‌کنند. و کوتاهی مسیر، هزینه سفر، آرامش در استفاده از تفریحات مختلف، نزدیکی به مقصد، سهولت در صدور روادید برایشان اهمیت دارد.

گردشگران ارمنی علاقه زیادی به گردشگری تاریخی، فرهنگی و طبیعت‌گردی دارند.

دلایل فرهنگی، تبلیغات منفی رسانه‌ها، عدم معرفی مناسب جاذبه‌های گردشگری ایران، نبود امکان سفر با خودروی شخصی، قیمت زیاد بلیط هواپیما، مشکل نقل و انتقال بانکی، نبود امکان پرداخت وجه با کارت‌های بین‌المللی و وجود قوانین و بخشنامه‌های متعدد از مهم‌ترین موانع بهره‌مندی بیشتر از بازار گردشگری این کشور در صنعت توریسم ایران می‌باشد.

کلیات

ارمنستان با نام رسمی جمهوری ارمنستان و به پایتختی ایروان کشوری در قفقاز جنوبی است که از شمال با گرجستان، از شرق با جمهوری آذربایجان، از غرب با ترکیه و از جنوب با ایران و نخجوان هم‌مرز است.

کوچکترین کشور مستقل مشترک‌المنافع با ۲۹،۸۰۰ کیلومترمربع مساحت و میلیون نفر جمعیت که از مراکز مهم صنعتی شوروی سابق محسوب می‌شد.

ارمنستان اولین کشوری بود که در اوایل قرن چهارم میلادی، مسیحیت را به عنوان دین رسمی خود پذیرفت و کلیسای آن کاملاً خودمختار و متفاوت با کلیساهای دیگر در دنیاست.

کوچکترین کشور مستقل مشترک‌المنافع با ۲۹،۸۰۰ کیلومترمربع مساحت و میلیون نفر جمعیت که از مراکز مهم صنعتی شوروی سابق محسوب می‌شد.

ارمنستان اولین کشوری بود که در اوایل قرن چهارم میلادی، مسیحیت را به عنوان دین رسمی خود پذیرفت و کلیسای آن کاملاً خودمختار و متفاوت با کلیساهای دیگر در دنیاست.^۱

نام رسمی کشور	جمهوری ارمنستان
نوع حکومت	حکومت متمرکز نظام پارلمانی جمهوری
پایتخت	ایروان
بالا‌ترین مقام کشور	رئیس‌جمهور
تاریخ استقلال	۲۱ سپتامبر ۱۹۹۱
ساختار گردشگری	کمیته دولتی گردشگری زیر نظر وزارت توسعه اقتصادی و سرمایه‌گذاری

آب و هوا

کشور ارمنستان از لحاظ جغرافیایی در مرز میان آسیا و اروپا بین دریای خزر و دریای سیاه واقع شده است. ارمنستان کشوری کوهستانی و پر باران است و نیز یک کشور محاط در خشکی است این کشور از شمال با گرجستان، از شرق با جمهوری آذربایجان، از غرب با ترکیه و از جنوب با ایران و نخجوان هم مرز است.

از لحاظ شرایط آب و هوایی کشور ارمنستان جز کشورهای سرد جهان قرار دارد. این کشور در ماه‌های اردیبهشت تا مهر گرم‌ترین ماه‌های سال در این کشور هستند، در ماه‌های تیر و مرداد گاهی دمای هوا تا بالای ۴۰ درجه‌ی سانتی‌گراد هم می‌رسد.

در مقابل فصل زمستان (دی، بهمن و اسفند) و همچنین پاییز (اواخر مهر، آبان و آذر) سردترین زمان‌های سال محسوب می‌شوند.

بهترین زمان سفر به شهرهای این کشور بر اساس آب و هوا اواخر فروردین تا اوایل تیر ماه و همچنین اواسط شهریور ماه تا اوایل آبان ماه برای سفر به این کشور زمان مناسبی محسوب می‌شود.

متوسط دمای هوا در شهری مثل ایروان متغییر است و نمی‌توان دمای ثابتی را برای آن در نظر گرفت. جالب است بدانید که ایروان در میان دیگر مقاصد گردشگری جهانی، از نظر آب و هوا، رتبه ۴۰ از ۱۰۰ را دارا است.^۲ از سوی دیگر، جنوب ارمنستان یک استثناء است. ارمنستان، نزدیک به مرز ایران، آب و هوای نیمه گرمسیری دارد که در تمام طول سال با دمای مناسب برای پیاده روی و کاوش در فضای باز مناسب است.

وضعیت اقتصادی^۳

اقتصاد ارمنستان بین سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ به سرعت رشد کرد و نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سالانه به طور متوسط ۶٫۸ درصد بود. سیاست‌های اقتصاد کلان محتاطانه به ایجاد سابقه ثبات اقتصاد کلان و بهبود فضای کسب و کار پس از اصلاحات سیاسی در سال ۲۰۱۸ کمک کرد.

با این حال، در سال ۲۰۲۰ شوک‌های دوگانه همه‌گیری کووید-۱۹ و رویارویی نظامی با کشور همسایه آذربایجان، توسعه اقتصادی ارمنستان را از مسیر خود خارج کرد و منجر به انقباض شدید ۷٫۴ درصدی اقتصاد شد. این شوک‌ها با افزایش فقر، به‌ویژه در میان جمعیت شهری و آن‌هایی که به خوبی تحت پوشش برنامه‌های بازنشستگی و کمک‌های اجتماعی دولت نیستند، همراه بود.

^۲ Eligasht.com

^۳ <https://data.worldbank.org>

واکنش مالی دولت به همه‌گیری، که شامل بسته‌های هزینه‌ای و برخی معافیت‌های مالیاتی، همراه با کاهش درآمدها به دلیل انقباض اقتصادی بود، منجر به افزایش نسبت بدهی عمومی به ۶۷,۴ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۰ شد.

اگرچه بهبودی در حال انجام است، مسائل ساختاری طولانی مدت مانع از دستیابی کشور به پتانسیل کامل خود می‌شود، از جمله اتصال ضعیف، چالش‌های مالی پیری جمعیت، عدم تطابق مهارت‌ها، تداوم تنش‌های ژئوپلیتیکی در منطقه همچنان اعتماد سرمایه‌گذاران را تضعیف کرده و چالش‌های موجود را تشدید می‌کند.

در حال حاضر ارمنستان در رتبه ۱۳۲ اقتصاد جهان قرار دارد.

داده‌های حساب‌های ملی بانک جهانی و فایل‌های داده‌های حساب‌های ملی OECD

جمعیت‌شناسی^۵

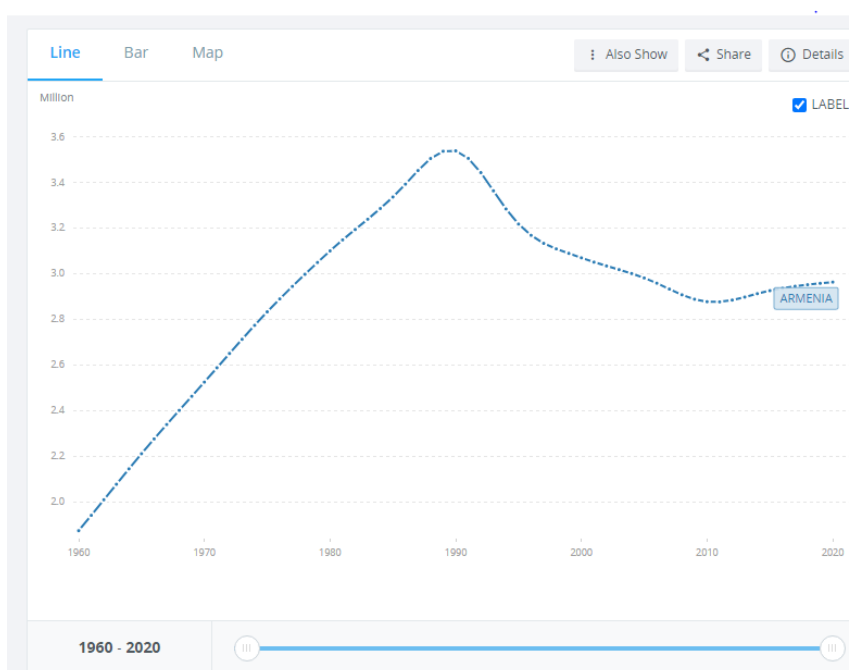
جمعیت کنونی ارمنستان تا جمعه ۵ نوامبر ۲۰۲۱ بر اساس تفصیل ورلدومتر آخرین داده‌های سازمان ملل متحد ۲,۹۷۰,۶۷۶ نفر است.

بر اساس داده‌های سازمان ملل متحد، جمعیت ارمنستان در اواسط سال ۲۰۲۰، ۲,۹۶۳,۲۴۳ نفر برآورد شده است.

^۴ www.wordometers.info
^۵ Data.wordbank.org

جمعیت ارمنستان معادل ۰,۰۴ درصد از کل جمعیت جهان است.

ارمنستان رتبه ۱۳۷ را در فهرست کشورها (و وابستگی ها) از نظر جمعیت دارد. تراکم جمعیت در ارمنستان ۱۰۴ در هر کیلومتر مربع (۲۷۰ نفر در هر مایل مربع) است. مساحت کل زمین ۲۸۴۷۰ کیلومتر مربع (۱۰۹۹۲ مایل مربع) است. ۶۲,۸ درصد از جمعیت شهری هستند (۱,۸۶۰,۵۵۴ نفر در سال ۲۰۲۰) میانگین سنی در ارمنستان ۳۵,۴ سال است.^۶

اشترکات فرهنگی دو کشور ایران و ارمنستان:^۷

اشترکات و پیوندهای فرهنگی بسیاری میان ارمنی‌ها و ایرانی‌ها وجود دارد که در هزاره‌های تاریخ زمینه همزیستی مسالمت آمیز و برادرانه این مردم را فراهم آورده‌است. ایرانی‌ها و ارمنی‌ها به یک قوم مادر اولیه تعلق دارند و زبان‌هایشان نیز به خانواده زبان‌های هند و اروپایی تعلق دارد. علاوه بر این پارتها و اشکانیها بیش از چهارصد سال بر ارمنستان حکومت کرده‌اند.

^۶ [Worldometers.info/world-population](https://www.worldometers.info/world-population/)
^۷ <https://www.wikipedia.org/>

بسیاری از سنتها و آداب متداول ایرانی از سوی ارمنی‌ها به عاریت گرفته شده و یا با همان ترتیب اولیه و یا قدری تغییر و دستکاری مورد بهره برداری قرار گرفته‌است. به عنوان مثال سنتهایی نظیر «تقدیس آب» که نزد ایرانیان باستان رواج داشته، مورد پذیرش ارمنی‌ها قرار گرفته‌است. یا چهارشنبه سوری ما نزد ارمنی‌ها نیز معمول شده و این سنت باستانی حتی پس از پذیرش مسیحیت در ارمنستان نیز از سوی کلیسای ارمنی مورد قبول واقع شده و امروزه یکی از سنتهای کلیسایی هم محسوب می‌شود. بسیاری از اسامی ایرانی هم مورد استفاده ارمنیان قرار گرفته و امروزه بسیاری از نام‌های ارمنی، منشأ ایرانی دارد.

ایزدستان اساطیری ارمنستان تأثیر بسیاری از ایزدستان اساطیری ایران باستان پذیرفته و حتی بسیاری از ایزدان و ایزد بانوان اساطیری ایران باستان را به عاریت گرفته‌است.

ارمنستان یک ذخیره واژگانی بسیار غنی از زبان‌های ایرانی به ویژه زبان پارسی یا پهلوی اشکانی دارد. برای احیای ذخیره واژگانی زبان پارسی یا پهلوی اشکانی، زبان شناسهای ایرانی حتماً باید با زبانهای قدیم و جدید ارمنی آشنایی داشته باشند؛ چرا که واژه‌های پارسی در زبان ارمنی با همان شکل تلفظی اولیه و با ثبات و ضبط حرکات محفوظ مانده‌است؛ به همین دلیل حتی تا قرن نوزدهم زبان شناسها زبان ارمنی را جزو خانواده زبانهای ایرانی قلمداد می‌کردند.

ارمنی‌ها انسانهایی خلاق و کوشا هستند و در عرصه‌های گوناگون هنری چهره‌های ماندگاری به جهان عرضه کرده‌اند. هنرمندانی چون آرام خاچاتوریان، ویلیام ساوریان، شارل آزناوور و بسیاری دیگر ارمنی تبار بوده‌اند. در میهن ما نیز چه در عرصه تئاتر و چه در عرصه سینما و موسیقی هنرمندان نامدار ارمنی تبار بسیاری داشته ایم؛ از جمله نامدارانی چون اوانس اوگانیانس (هوهانسانس اوهانیانس)، ساموئل خاچیکیان، لوریس چکناواریان..

تبادلات سیاسی و اقتصادی دو کشور^۸:

اصول سیاست خارجی ارمنستان مبتنی بر برقراری روابط سیاسی متعادل و متعارف با همه کشورهای همسایه است. مسائل و مشکلات وضعیت اقتصادی، حل بحران‌های داخلی و خارجی کشورهای قفقاز جنوبی، فقط به همکاری و اتحاد نیروهای این کشورها امکان پذیر است. کشور ایران نسبت به کشورهای قفقاز جنوبی مواضع متعادل و بی‌طرفی نشان می‌دهد. تهران تلاش کرده تا در سیاست گذاری‌های خود، سیاست متوازن‌سازی و خط و مشی حل و فصل اختلافات کشورهای همجوار را دنبال کند که موضوع قره‌باغ از جمله آن‌ها است.

^۸ ویکی پدیا

بر این اساس تحکیم مناسبات ایران و ارمنستان علاوه بر این که در چهارچوب هم‌اوردی قدرت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در قفقاز جنوبی قابل ارزیابی است، مسبوق به سوابق تاریخی، فرهنگی و منافع دوجانبه اقتصادی نیز می‌باشد. به همین سبب همکاری‌های ایران و ارمنستان، نه تنها رشته‌های تقویت دوستی بین دو ملت را مستحکم‌تر می‌سازد، بلکه توسعه همکاری‌های دوجانبه به برقراری صلح و امنیت منطقه نیز یاری خواهد رساند. علاوه بر این تاکنون پیشرفت‌های مناسبی در راستای اجرای توافق‌های فی‌مابین حاصل شده‌است که از جمله می‌توان به احداث خط لوله انتقال گاز ایران به ارمنستان و احداث دو خط انتقال برق و احداث نیروگاه بادی از سوی ایران در ارمنستان، افزایش مبادلات مرزی، عضویت ارمنستان در کریدور شمال جنوب و بهره‌برداری متقابل از سرزمین‌های یکدیگر برای ترانزیت کالا اشاره کرد. همچنین توسعه همکاری در زمینه‌های کشاورزی، شیلات، دامپروری، بانکی و سرمایه‌گذاری، ارتباطات و مخابرات، فیبر نوری و رومینگ تلفن همراه، توسعه همکاری فرهنگی، علمی و آموزش، از دیگر توافقات طرفین است که پیشرفت‌های خوبی داشته‌است. همچنین در چند سال اخیر رابطه بسیار خوبی بین اتاق ایران و سفارت ارمنستان شکل گرفت که باعث همکاری دوجانبه در برگزاری رویدادهای مختلف اقتصادی و سیاسی شد. همچنین شکل‌گیری اتاق مشترک ایران و ارمنستان تسهیل‌گری بیشتری در روابط دو طرف ایجاد کرده‌است بخش خصوصی مترصد ایجاد فرصت‌های بیشتر برای توسعه روابط اقتصادی با ارمنستان و همچنین توسعه روابط با کشورهای منطقه و اوراسیا و حتی اروپا با مشارکت و همراهی ارمنستان است.

مسیرهای پروازی مستقیم یا غیر مستقیم بین دو کشور^۹

✓ برنامه‌های پروازی در زمان کرونا^{۱۰}

پرواز های رفت تهران - ایروان ایران ایر تور

از فرودگاه امام خمینی به هفته‌ای ۲ پرواز از تهران به ایروان در روزهای شنبه و سه شنبه در ساعت ۱۳:۰۰ فرودگاه ایروان ارمنستان انجام می‌شود.

مدت زمان پرواز تهران ایروان ۱ ساعت و ۳۰ دقیقه می‌باشد.

از فرودگاه ایروان هفته ای ۲ پرواز از ایروان به تهران در روزهای شنبه و سه شنبه در ساعت ۱۶:۳۰ ارمنستان به فرودگاه امام خمینی تهران انجام می‌شود.

^۹ www.gharepeyma.com
^{۱۰} [/https://www.gharepeyma.com](https://www.gharepeyma.com)

برنامه پروازی آرمینا ابرویز

هفته‌ای ۴ پرواز از تهران به ایروان در روز های یک شنبه - سه شنبه - چهارشنبه و جمعه از فرودگاه امام خمینی به فرودگاه ایروان ارمنستان انجام می‌شود.

✓ برنامه‌های پروازی قبل از کرونا

هواپیمایی ایرارمنیا هواپیمایی رسمی کشور ارمنستان است که در سال ۲۰۰۳ تأسیس و شروع به کار کرد. دفتر مرکزی ایرارمنیا در شهر ایروان قرار دارد و قطب اصلی پروازهای این شرکت هواپیمایی فرودگاه بین‌المللی زوارتنوتس می‌باشد. ناوگان هواپیمایی ایرارمنیا را هواپیماهای بوئینگ تشکیل می‌دهند. این هواپیمایی تا به امروز به بیش از ۱۵ مسیر به طور مستقیم پرواز دارد.

پرواز مستقیم :

➤ پروازهای مستقیم تهران ایروان ارمنستان تهران به وسیله هواپیمایی آرمینیا Armenia Airways

هفته ای ۳ پرواز از تهران به ایروان در روز های یک شنبه - سه شنبه و جمعه در ساعت ۱۳:۰۰ PM از فرودگاه امام خمینی به فرودگاه ایروان ارمنستان انجام می‌شود.

پروازهای برگشت ارمنستان تهران آرمینیا و :

هفته‌ای ۳ پرواز از ایروان به تهران در روزهای یک شنبه - سه شنبه و جمعه در ساعت ۱۱:۰۰ AM از فرودگاه ایروان ارمنستان به فرودگاه امام خمینی تهران انجام می‌شود.

در بعضی از مواقع به دلیل کمتر و یا بیشتر شدن تعداد مسافران هواپیمایی آرمینیا برنامه پروازی بالا را تغییر می‌دهد (در اکثر ماه‌های سال برنامه پروازی بالا وجود دارد)

➤ روزها و ساعت حرکت پروازهای مستقیم آسمان:

هفته‌ای ۴ پرواز از تهران به ایروان در روزهای شنبه و دو شنبه و چهارشنبه و پنج شنبه در ساعت ۰۹:۱۵ AM از فرودگاه امام خمینی به فرودگاه ایروان ارمنستان انجام می‌شود.

پروازهای برگشت ارمنستان تهران آسمان :

هفته‌ای ۴ پرواز از ایروان به تهران در روز های شنبه و دو شنبه و چهارشنبه و پنج شنبه در ساعت ۱۲:۱۵ PM از فرودگاه ایروان ارمنستان به فرودگاه امام خمینی تهران انجام می شود. در بعضی از مواقع به دلیل کمتر و یا بیشتر شدن تعداد مسافران هواپیمایی ایران ایر برنامه پروازی بالا را تغییر می دهد (در اکثر ماه های سال برنامه پروازی بالا وجود دارد)

➤ روزها و ساعت حرکت پروازهای مستقیم ماهان:

هفته‌ای ۵ پرواز از تهران به ایروان در روزهای شنبه، یک شنبه، دوشنبه، سه شنبه، چهار شنبه، پنج شنبه، جمعه در ساعت ۰۸:۳۰ AM از فرودگاه امام خمینی به فرودگاه ایروان ارمنستان انجام می شود.

پروازهای برگشت ایروان تهران ماهان:

هفته‌ای ۵ پرواز از ایروان به تهران در روز های شنبه، یک شنبه، دوشنبه، سه شنبه، چهار شنبه، پنج شنبه، جمعه در ساعت ۱۶:۱۰ PM از فرودگاه فرودگاه ایروان ارمنستان به فرودگاه امام خمینی تهران انجام می شود.

پرواز های ماهان به ایروان در حال حاضر انجام نمی شود

وضعیت صنعت گردشگری کشور ارمنستان^{۱۱}

ارمنستان در طول دهه گذشته دستاوردهای چشمگیری را به ثبت رسانده است زیرا صنعت گردشگری این کشور شروع به شناسایی پتانسیل کامل خود کرده است. ارمنستان با رفتن به سال ۲۰۲۰ به عنوان یک مقصد گردشگری محبوب در حال ظهور بود. با این حال، کووید-۱۹ باعث کاهش گردشگری در ارمنستان شد و این کشور در سال ۲۰۲۰ هشتاد درصد کاهش یافت. گزارش‌های اولیه سال ۲۰۲۱ بهبود جزئی در این بخش را نشان می دهد زیرا انتظار می رود تعداد گردشگران خارجی به یک سوم کل سال ۲۰۱۹ برسد.

از آنجایی که ارمنستان شروع به جلب توجه بیشتر در صحنه جهانی می کند، تا حدی به لطف یک انقلاب صلح آمیز در سال ۲۰۱۸ که مطبوعات مثبت را به خود جلب کرد، این کشور در حال جذب مشخصات جدیدی از گردشگران است. در گذشته، ارمنستان به شدت به جذب بازدیدکنندگان از دیاسپورا برای دیدن خانواده و دوستان، و تا حدی کمتر، مسافران تجاری متکی بود. در بخش عمده‌ای از یک دهه، افزایش قابل توجهی در

^{۱۱} www.trade.gov/country-commercial-guides/armenia-travel-and-tourism

تعداد ورود به ارمنستان برای اهداف تعطیلات و اوقات فراغت وجود داشته است. تعداد ورودی‌های بین‌المللی به ارمنستان در سال ۲۰۱۹ نزدیک به ۱,۹ میلیون نفر بود که نسبت به یک دهه قبل از آن افزایش چشمگیری داشت. ورودی‌ها در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال ۲۰۱۸، ۱۴,۷ درصد رشد داشته است.

بر اساس تحقیقات سالانه شورای جهانی سفر و گردشگری در سال ۲۰۲۰ در مورد ارمنستان، سفر و گردشگری ۱۱,۸ درصد به تولید ناخالص داخلی ارمنستان در سال ۲۰۱۹ کمک کرده است که ۱۲,۵ درصد از کل اشتغال را ایجاد کرده است. بازدیدکنندگان بین‌المللی از طریق هزینه‌های خود در سال ۲۰۱۹ بیش از ۱,۲ میلیارد دلار به اقتصاد محلی کمک کردند که بیش از ۲۰ درصد از درآمد صادراتی ارمنستان را نشان می‌دهد.

مرجع رسمی گردشگری دولت، کمیته گردشگری، در سال ۲۰۱۶ تاسیس شد. کمیته گردشگری دارای یک عملکرد سیاستی است و یک استراتژی برای ترویج گردشگری اتخاذ کرده است که مناطق مختلف گردشگری در ارمنستان از جمله تفریحی، روستایی، معنوی و فرهنگی را برجسته می‌کند. مداخلات متمرکزتر سیاست دولت به رشد بخش گردشگری ارمنستان کمک کرده است و دولت مشتاق افزایش مشاغل و درآمدهای بخش است.

بر اساس گزارش رقابت‌پذیری سفر و گردشگری ۲۰۱۹ مجمع جهانی اقتصاد، ارمنستان در بین ۱۴۰ کشور، رتبه ۷۹ را به خود اختصاص داده است که نسبت به گزارش سال قبل پنج رتبه بهبود یافته است. این گزارش به طور کلی به ارمنستان از نظر بسیاری از عوامل محیطی توانمند برای گردشگری در ارمنستان نمره خوبی می‌دهد، اما با توجه به چندین معیار دیگر، از جمله زیرساخت، کاستی‌ها و فضای برای بهبود باید یافت. محدودیت پروازهای بین‌المللی مانع از توسعه صنعت گردشگری می‌شود. با این حال، اصلاحات هوانوردی غیرنظامی دولت، که چندین سال پیش انجام شد، منجر به ورود چندین شرکت هواپیمایی ارزان قیمت جدید در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ شد که پروازهای بین ارمنستان و مقاصد اصلی اروپایی را انجام می‌دهند. الگوهای گردشگری در ارمنستان به شدت فصلی است و در اواخر بهار، تابستان و اوایل پاییز شاهد هجوم شدید گردشگران است.

زیربخش‌های پیشرو

ارمنستان فرصت‌هایی را برای انواع گردشگری فراهم می‌کند، از جمله: فرهنگی، مذهبی، زیست محیطی، کشاورزی، تفریحی، آشپزی، طبیعت، ماجراجویی و تبارشناسی.

این کشور دارای مکان‌های فرهنگی، طبیعی و تاریخی مختلفی است، از جمله چهار مکان ثبت شده در میراث جهانی یونسکو، صومعه‌های قرون وسطایی، کلیساها و قلعه‌ها.

هزاران شرکت مهمان‌نوازی در ارمنستان فعالیت می‌کنند، از جمله هتل‌ها، B&B، رستوران‌ها، شرکت‌های حمل و نقل، اپراتورهای تور و آژانس‌های مسافرتی. بازارهای کلیدی ارمنستان برای گردشگران بین‌المللی شامل فرانسه، آلمان، روسیه، ایران و ایالات متحده است.

ایروان به عنوان دروازه اصلی ارمنستان برای اکثر گردشگران عمل می‌کند. پایتخت ارمنستان دارای رستوران، کافه، با غذاهای سنتی و بین‌المللی است که به طور مداوم در حال تحول است. گزینه‌های اقامتی همچنان در حال گسترش هستند و شهر دارای موزه‌ها، جشنواره‌ها، کنسرت‌ها، سالن‌های سینما و فضاهای سبز بسیاری است. بسیاری از مکان‌های فرهنگی، تاریخی و مذهبی نیز در ایروان قرار دارند.

از سال ۲۰۱۵، USAID و موسسه اسمیتسونین برای اجرای یک پروژه نوآورانه برای تقویت گردشگری فرهنگی در ارمنستان شریک شده‌اند. هدف این پروژه کمک به توسعه صنعت گردشگری در ارمنستان است و تضمین می‌کند که مزایای این رشد به طور گسترده در سراسر کشور با ترویج گردشگری در مناطق خارج از ایروان توزیع می‌شود.

تحت این مشارکت، موسسه اسمیتسونین برنامه‌ای با محوریت ارمنستان را به عنوان بخشی از جشنواره فولکلور ۲۰۱۸ در واشنگتن دی سی اجرا کرد که به مخاطبان آمریکایی نگاهی اجمالی به فرهنگ و میراث غنی ارمنستان داد. جشنواره‌ها در ارمنستان نیز به‌طور فزاینده‌ای برجسته شده‌اند، با رویدادهای مختلفی که نقاط غرور ملی ارمنستان را جشن می‌گیرند.

تعدادی از ابتکارات دیگر با هدف بازسازی و حفظ آثار برجسته انجام شده‌است. یکی از نمونه‌های قابل توجه این پروژه، پروژه احیای Tatev است، یک مشارکت عمومی-خصوصی بین دولت و یک بنیاد خصوصی که یک مجموعه صومعه بزرگ در جنوب ارمنستان را بازسازی کرد و ساخت طولانی‌ترین کابل کشی برگشت پذیر در جهان را سازماندهی کرد.

فرصت‌ها

ارمنستان چندین منطقه با پتانسیل توریستی با کیفیت بالا دارد که هنوز فاقد اقامتگاه‌ها، رستوران‌ها و خدمات به‌روز هستند. شرکای بین‌المللی توصیه‌هایی را بر لزوم توسعه هتل‌ها و مهمان‌خانه‌های منطقه‌ای تا حد استاندارد کافی برای جذب و میزبانی گردشگران بین‌المللی متمرکز کرده‌اند. دولت طرح‌های کلان سرمایه گذاری را پیرامون کریدورهای استراتژیک تدوین کرده‌است. مناطق جنوبی خوش منظره اما توسعه نیافته سیونیک و وایوتس دزور و همچنین گیومری و دیلیجان در شمال ارمنستان می‌تواند مورد توجه خاص باشد. تعدادی از شرکای بین‌المللی، از جمله بانک جهانی و برنامه توسعه سازمان ملل متحد، در حمایت از توسعه بخش گردشگری ارمنستان از طریق تجزیه و تحلیل بازار سرمایه‌گذاری کرده‌اند. پروژه‌های مختلف سوالاتی مانند سرمایه‌گذاری زیرساختی، توسعه مهارت‌ها، توسعه محصول، پتانسیل سرمایه‌گذاری و دسترسی به سرمایه انسانی را به عنوان ملاحظات کلیدی در انتخاب مکان‌های ممکن برای توسعه گردشگری و ایجاد کریدورها یا مدارهای گردشگری بررسی کرده‌اند.

فرصت‌های مستمری برای سرمایه‌گذاری و توسعه تجاری در ارمنستان وجود دارد تا از افزایش مداوم گردشگران حمایت کند. فرنچایزهای معروف ایالات متحده، به ویژه رستوران‌ها، در ایروان مورد تقاضا هستند و این بخش نشانه‌هایی از رشد را نشان می‌دهد. علاوه بر این، هتل‌های زنجیره‌ای بزرگ ایالات متحده وارد ارمنستان شده‌اند یا فعالیت‌های خود را در بازار ارمنستان گسترش داده‌اند.

ساختار گردشگری ارمنستان^{۱۲}

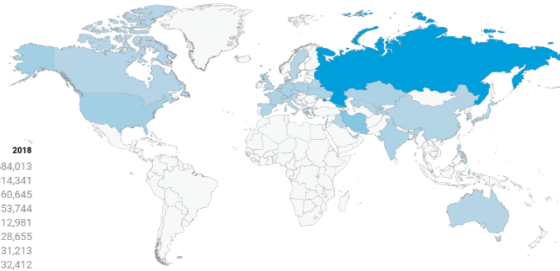
ارمنستان یکی از کشورهای است که گردشگری را در اولویت خود در سطح ایالتی می‌شناسد این یکی از اصول سیاست دولتی است که توسط قانون جمهوری ارمنستان در مورد گردشگری و فعالیت‌های توریستی تصریح شده است. هدف کلی سیاست دولت در گردشگری افزایش سهم آن در توسعه پایدار اقتصاد ملی و رشد اقتصادی سرزمینی برابر و در عین حال کاهش فقر از طریق:

- ✓ حفظ سطوح بالای رشد در تعداد گردشگران ورودی و داخلی،
- ✓ افزایش درآمد حاصل از گردشگری از طریق ارائه محصولات و خدمات با ارزش بالاتر،
- ✓ ایجاد فرصت‌های شغلی جدید در این بخش،

تدوین و اجرای موثر سیاست دولت گردشگری، مشارکت دولتی-خصوصی به خوبی تثبیت شده و همکاری‌های دوجانبه سودمند بین المللی و منطقه‌ای منجر به رشد چشمگیر بخش گردشگری در دهه گذشته شده است. این رشد هم در تعداد و دامنه جغرافیایی بازدیدهای گردشگران ورودی و هم در سرمایه‌گذاری در مهمان‌نوازی و زیرساخت‌های مرتبط منعکس می‌شود. صنعت گردشگری ارمنستان در ۵ سال گذشته با رشد متوسط سالانه حدود ۹ درصد از ورود گردشگران ورودی، رشد چشمگیری داشته است.

GEOGRAPHY OF ARRIVALS

According to the RA Border Management Information System, the top 34 countries by arrivals are the following:

COUNTRY	2019	2018
1 Russia	855,612 ▲ 20.1	684,013
2 Georgia	344,607 ▲ 4.4	314,341
3 Iran	160,676 ▲ 0.0	160,645
4 USA	63,175 ▲ 17.6	53,744
5 Kazakhstan	39,882 ▲ 207.2	12,981
6 Germany	39,690 ▲ 38.5	28,655
7 India	38,735 ▲ 24.1	31,213
8 Ukraine	36,125 ▲ 11.5	32,412
9 France	32,397 ▲ 17.2	27,651
10 Philippines	20,262 ▲ 4.5	20,363
11 Poland	17,134 ▲ 11.3	15,397
12 China	15,550 ▲ 0.2	9,189
13 The Netherlands	14,430 ▲ 21.3	11,898
14 Italy	12,581 ▲ 16.5	10,802
15 UK	12,515 ▲ 18.1	10,873
16 Lebanon	12,244 ▲ 5.6	11,491
17 Tajikistan	11,747 ▲ 0.3	10,649
18 UAE	11,028 ▲ 7.8	11,901
19 Belgium	10,181 ▲ 23.8	8,223
20 Belarus	10,104 ▲ 16.7	8,656
21 Uzbekistan	9,630 ▲ 84.2	5,228
22 South Korea	8,970 ▲ 29.1	6,947
23 Spain	8,259 ▲ 15.3	6,922
24 Canada	7,314 ▲ 13.1	6,468
25 Israel	7,072 ▲ 11.9	6,319
26 Sweden	6,740 ▲ 40.9	4,782
27 Austria	5,865 ▲ 12.8	5,202
28 Australia	5,717 ▲ 94.1	4,263
29 Iraq	5,502 ▲ 9.7	5,106
30 Switzerland	5,561 ▲ 14.8	4,782
31 Greece	5,128 ▲ 12.5	4,519
32 Japan	4,503 ▲ 14.1	3,947
33 Czech	4,334 ▲ 13.2	3,828
34 Denmark	2,694 ▲ 6.02	2,541

سیستم آموزشی جهانگردی^{۱۳}

کمک های منظم برای حمایت از مؤسسات آموزشی در زمینه آموزشی صنعت گردشگری ارائه می شود. آنها اطلاعات لازم و مطالب تخصصی را در اختیار دانش آموزان قرار می دهند. به منظور افزایش صلاحیت حرفه ای در چارچوب مشارکت با کشورهای مختلف، متخصصان بخش دولتی و خصوصی ارمنستان در مصر، ژاپن، چین، آلمان و اسپانیا آموزش می بینند. سازمان گردشگری ارمنستان به طور منظم برای بحث و ارتقا بحث های آموزشی، میزهای گردشگری تشکیل می دهد.

برنامه های توسعه سالانه گردشگری^{۱۴}

گردشگری صنعتی است یکی از قوی ترین محرک های بالقوه رشد اقتصادی و اجتماعی فراگیر در ارمنستان می باشد. گردشگری راه های بیشتری را برای مردم فراهم می کند تا در مقایسه با سایر صنایع، با موانع ورودی نسبتاً کمتری، امرار معاش کنند.

وظایف کمیته گردشگری وزارت اقتصاد RA:

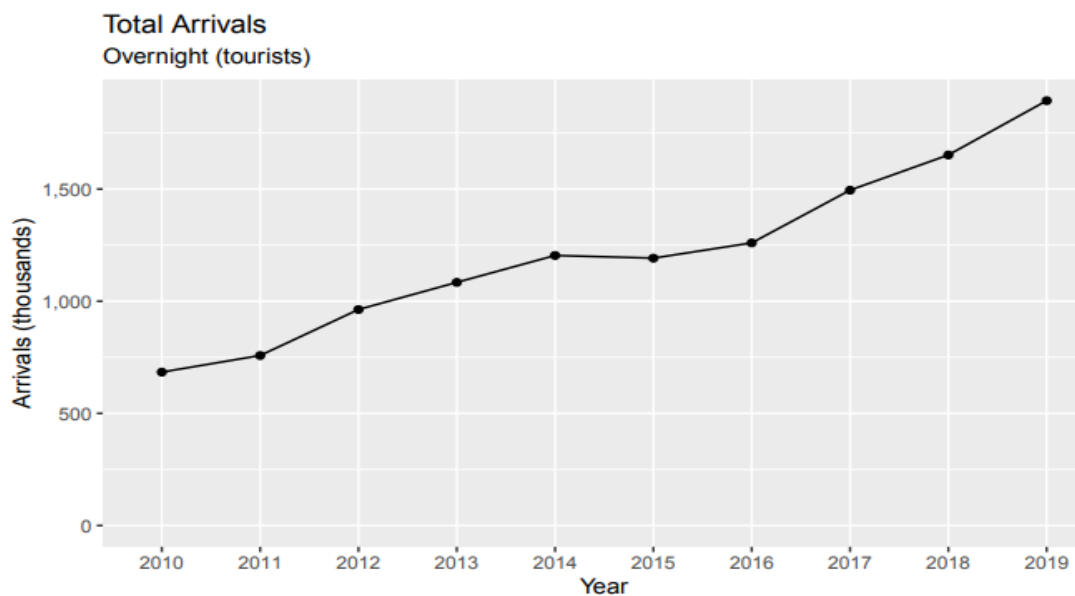
- ✓ بهبود کیفیت زیرساخت ها و خدمات ارائه شده
- ✓ متنوع کردن تجربیات داخلی گردشگران
- ✓ افزایش تعداد بازدیدکنندگان از ارمنستان

- ✓ تمدید اقامت بازدیدکنندگان در ارمنستان
 - ✓ افزایش تعداد گردشگران داخلی
 - ✓ بهبود موقعیت ارمنستان در نقشه جهانگردی جهان
 - ✓ تقویت سیستم آموزش و صلاحیت گردشگری
 - ✓ بهبود مقررات مربوط به گردشگری و تقویت هماهنگی بین بخش ها
 - ✓ بهبود روش آماری و مکانیزم پایدار برای جمع آوری اطلاعات
- کمیته گردشگری وظایف خود را با مشارکت سهامداران مختلف انجام می دهد و همه با هم برای تقویت و رشد بخش های گردشگری کار می کنند. این ذینفعان عبارتند از:
- ✓ شرکای داخلی دولت و برنامه ها،
 - ✓ شرکا و برنامه های توسعه (سازمان های بین المللی کمک کننده و بخش های توسعه)،
 - ✓ شرکای دانشگاه

تعداد گردشگر ورودی^{۱۵}

تعداد گردشگران ورودی به کشور ارمنستان به تفکیک سال					
Source: World Tourism Organization (UNWTO)					
۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
۱/۲۰۴/۰۰۰	۱/۱۹۲/۰۰۰	۱/۲۶۰/۰۰۰	۱/۴۹۵/۰۰۰	۱/۶۵۲/۰۰۰	۱/۸۹۴/۰۰۰

¹⁵ UNWTO.COM

Arrivals by Mode of Transport
Percent

Arrivals by Main Purpose
Percent

درآمد دریافتی^{۱۶}

درآمد حاصل از گردشگری ورودی به کشور ارمنستان به تفکیک سال (میلیون دلار آمریکا)

Source: World Tourism Organization (UNWTO)

۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
۹۵۶	۱/۰۳۷	۱/۲۲۴	۱/۳۵۸	۱/۵۵۳

تعداد گردشگران خروجی:

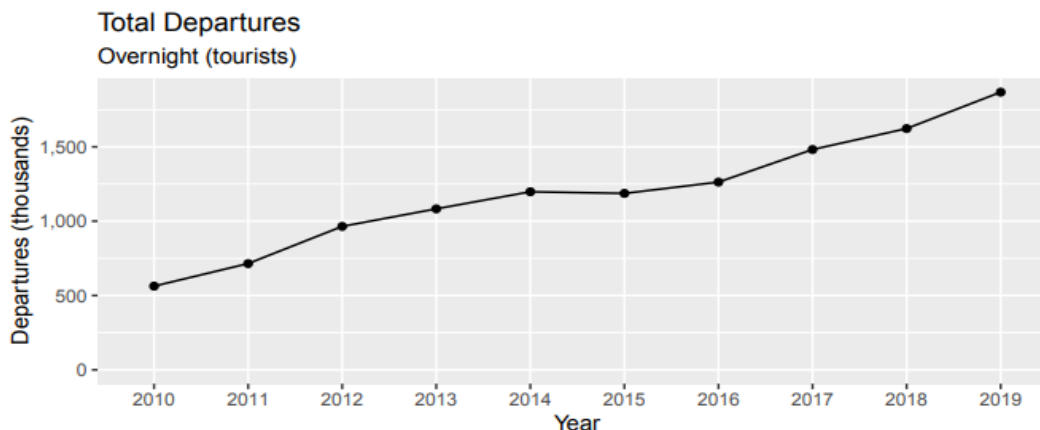
تعداد گردشگران خروجی به کشور ارمنستان به تفکیک سال

Source: World Tourism Organization (UNWTO)

۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
۱/۱۹۸/۰۰۰	۱/۱۸۲/۰۰۰	۱/۲۶۳/۰۰۰	۱/۴۸۲/۰۰۰	۱/۶۲۳/۰۰۰	۱/۸۶۸/۰۰۰

¹⁶ UNWTO.COM

OUTBOUND TOURISM

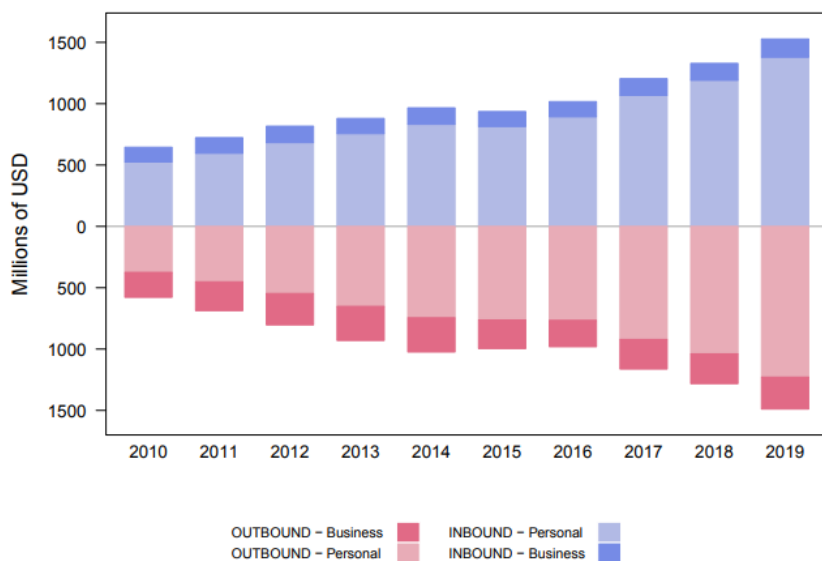

میزان هزینه کرد گردشگران خروجی ارمنستان

میزان هزینه کرد گردشگران خروجی از کشور ارمنستان به تفکیک سال (میلیون دلار آمریکا)

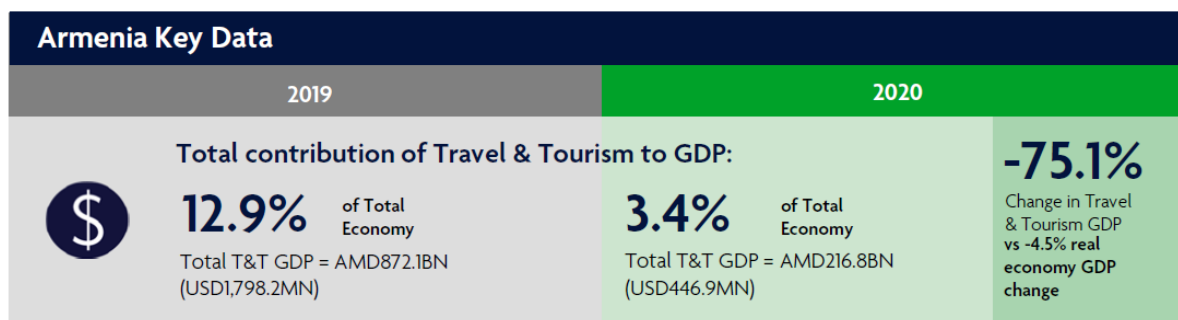
Source: World Tourism Organization (UNWTO)

۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹
۹۹۹/۰۰۰	۹۸۱/۰۰۰	۱/۱۶۳/۰۰۰	۱/۲۸۲/۰۰۰	۱/۴۸۹/۰۰۰

سهم گردشگری از تولید ناخالص داخلی کشور

براساس گزارش شورای جهانی سفر و گردشگری در سال ۲۰۱۹، سهم گردشگری ارمنستان ۱۲/۹ درصد از کل تولید ناخالص ملی بوده است و در سال ۲۰۲۰ به ۳/۴ درصد کاهش که حاکی از رشد منفی ۷۵ درصدی می باشد.

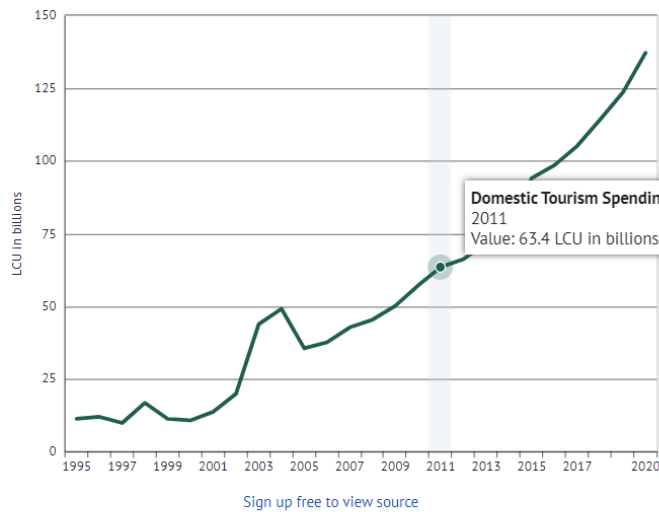
سهم مستقیم سفر و گردشگری در نرخ رشد اشتغال

در حوزه اشتغالزایی در بخش گردشگری در سال ۲۰۱۹، ۱۳۷/۰۰۰ نفر در بخش گردشگری ارمنستان فعال بوده اند که این رقم در سال ۲۰۲۰ به ۱۰۷/۰۰۰ کاهش یافت که حاکی از رشد منفی ۲۲ درصدی می باشد.

هزینه سفر داخلی و گردشگری

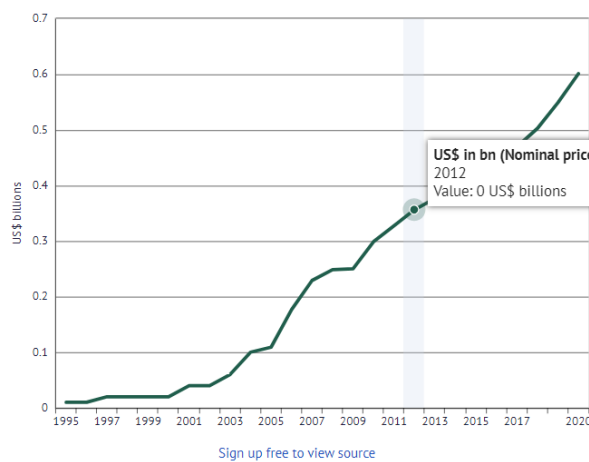
در سال ۲۰۲۰، هزینه سفر داخلی و گردشگری (LCU) برای ارمنستان ۱۳۷,۲ میلیارد بود. هزینه سفر داخلی و گردشگری ارمنستان از ۱۳,۶ میلیارد در سال ۲۰۰۱ به ۱۳۷,۲ میلیارد در سال ۲۰۲۰ با رشد متوسط سالانه ۱۵,۴۵ درصد افزایش یافت.

DATE	VALUE	CHANGE, %
2020	137.2	11.09 %
2019	123.5	8.14 %
2018	114.2	8.60 %
2017	105.0	8.60 %
2016	98.5	4.78 %
2015	94.0	18.97 %
2014	79.0	10.09 %
2013	71.8	8.52 %
2012	66.2	4.32 %
2011	63.4	11.15 %
2010	57.1	13.97 %
2009	50.1	

تولید ناخالص داخلی

در سال ۲۰۲۰، مشارکت مستقیم سفر و گردشگری در تولید ناخالص داخلی ارمنستان یک میلیارد دلار بود. سهم مستقیم سفر و گردشگری در تولید ناخالص داخلی ارمنستان از ۰ میلیارد دلار آمریکا در سال ۲۰۰۱ به ۱ میلیارد دلار آمریکا در سال ۲۰۲۰ با رشد سالانه به طور متوسط ۱۶,۸۰٪ افزایش یافت.

DATE	VALUE	CHANGE, %
2020	1	9.47 %
2019	1	9.23 %
2018	0	7.04 %
2017	0	13.43 %
2016	0	2.80 %
2015	0	-2.34 %
2014	0	9.45 %
2013	0	5.71 %
2012	0	8.80 %
2011	0	9.61 %
2010	0	19.44 %
2009	0	

تور اپراتورهای مطرح ارمنستان^{۱۷}

1	Gardman Tour Travel Operator Armenia	Address: 47/1 Khanjyan St, Yerevan 0001, Armenia / Hours: Closed · Opens 10AM Mon- Phone: +374 10 545353
2	ONE WAY TOUR	Address: AM, 0002, 16 Ghazar Parpetsi St, Yerevan, Armenia / Hours: Open · Closes 7PM-- Phone: +374 41 362131
3	Sun Tour Travel	Address: 33/1 Mesrop Mashtots Avenue, Yerevan 0002, Yerevan 0015, Armenia / Hours: Open · Closes 4PM-- Phone: +374 10 502050 / Appointments: facebook.com
4	Golden Travel	Address: Yerevan, Amiryan 3/38, Amiryan3/38 Street, Yerevan 0001, Armenia / Hours: Open · Closes 7:30PM-- Phone: +374 10 607707
5	Sun Tour Travel	Address: 33/1 Mesrop Mashtots Avenue, Yerevan 0002, Yerevan 0015, Armenia / Hours: Open · Closes 4PM-- Phone: +374 10 502050 / Appointments: facebook.com
6	Golden Travel	Address: Yerevan, Amiryan 3/38, Amiryan3/38 Street, Yerevan 0001, Armenia / Hours: Open · Closes 7:30PM-- Phone: +374 10 607707
7	Armenia Travel	Address: 4 Vardanants Street, 60/2 Komitasi avenue, Yerevan 0010, Armenia / Hours: Closed · Opens 1PM Mon Health and safety: Mask required · Temperature check required · Staff wear masks · Staff get temperature checks · Staff required to disinfect surfaces between visits · More details / Phone: +374 10 563667

^{۱۷} منطقه آزاد ارس

8	Sputnik Armenia Tour Operator	Address: 31 Moskovyan Street, Yerevan 0002, Armenia / Hours: Open · Closes 4PM-- Phone: +374 43 779000
9	Viva Tour	Address: 4/7 Amiryan St, Yerevan 0010, Armenia / Hours: Closed · Opens 10:30AM Mon-Phone: +374 10 560860
10	Luna Tour	Address: 15, 1 Paronyan St, Yerevan 0010, Armenia / Hours: Open · Closes 4PM-- Phone: +374 91 546974
11	Miracle Tour and Travel	Address: 5, 108 Kievyan St, Yerevan 0028, Armenia / Hours: Open · Closes 8PM-- Phone: +374 10 270910
12	Miracle Tour and Travel	Address: 5, 108 Kievyan St, Yerevan 0028, Armenia Hours: Open · Closes 8PM-- Phone: +374 10 270910
13	Bravo Armenia Travel Agency	Address: home 41, 15 Vardanants St, Yerevan 0010, Armenia Phone: +374 55 344347
14	Tatev Tour and Travel Agency	Address: 19, Nalbandyan St, Yerevan 0010, Armenia / Hours: Open · Closes 3PM-- Phone: +374 10 524401
15	Anitour.am	Call us: + 374 60 270 370

وب سایت‌ها و رسانه‌های اصلی گردشگری ارمنستان^{۱۸}

armenia.travel یکی از مهم‌ترین منابع مردم ارمنستان برای دسترسی به اطلاعات گردشگری می‌باشد،

در ارمنستان مردم از برنامه‌های تلویزیونی نسبت به برنامه‌های رادیویی بیشتر استقبال می‌کنند. و شبکه‌های اجتماعی که بیشتر توسط اتباع ارمنی مورد استفاده قرار می‌گیرد شامل فیس بوک و اینستاگرام و واتس آپ می‌باشد.^{۱۹}

تولیدات و محصولات گردشگری، صنایع دستی و سوغات

ارمنستان صنایع دستی زیادی دارد که معمولاً از چوب، فلز و پارچه‌های سنتی ساخته می‌شود. این فرم‌های سنتی‌تر معمولاً در مغازه‌ها و بازارهای محلی یافت می‌شوند، مزیت انتخاب صنایع دستی به عنوان سوغات این است که طیف وسیعی از کالاها را در بر می‌گیرد که می‌توان برای افراد در سنین و جنس‌های مختلف، عروسک، سنگ و زیور آلات چوبی، مجسمه‌ها و... تهیه کرد. مهم‌ترین صنایع دستی ارمنستان عبارتند از:

۱- جواهرات نقره ارمنستان

یکی از سوغاتی‌های ارمنستان خرید جواهرات سوغاتی لوکس و گران قیمتی محسوب می‌شود. در مراکز خرید و مغازه‌های ایروان، جواهرات نقره‌ای با طرح‌های سنتی بسیار زیبا و شکلی وجود دارند که یکی از محبوب‌ترین صنایع دستی این مردم است. جواهرات سنتی ساخته شده از هر دو فلز گرانبها و نمادهای ارمنی می‌باشند. نمادهای این جواهرات از کوه‌های آارات، نماد تیگران (یکی از پادشاهان قدرتمند ارمنستان) الهام گرفته می‌شود.

۲- لباس ارمنی

لباس‌های سنتی ارمنی که قرن‌ها در زندگی روزمره و در جشن‌ها پوشیده می‌شوند، بازتابی از هویت فرهنگی مردم است.

لباس ملی ارمنستان در هر منطقه متفاوت است و لباس‌های هر استان دارای سبک و ویژگی‌های منحصر به فردی بود. لباس همچنین بسته به جنسیت، سن و موقعیت اجتماعی فرد و مناسبتی که برای آن پوشیده شده

^{۱۸} / <https://travelservicesupport.com/souvenirs-of-armenia>.

^{۱۸}

^{۱۹} نمایندگی اطلاع‌رسانی گردشگری ایران در ارمنستان

است، بسیار متفاوت است. اما به طور کلی، ویژگی های مشخص کننده لباس ارمنی شامل پارچه های قرمز و تزئینات رنگارنگ و غنی است.

لباس سنتی ارمنی مردان شامل یک پیراهن ابریشمی یا نخ یقه کم با بند کناری است که با شلوارهای گشاد از پشم یا پنبه تیره ست می شود. روی پیراهن یک ارخالق نخ یا ابریشمی، ژاکتی با یقه کم که از کمر به پایین با قلاب یا دکمه های کوچک بسته می شود، می پوشیدند. ارمنیان غربی یک جلیقه بدون بست و یک ژاکت بلند با آستین بلند می پوشند. به جای کمر بند، روسری بلند و پهن و بافته شده را چندین بار دور کمر می پیچند. لباس های سنتی ارمنی زنان در مناطق شرقی و غربی شامل لباس بلند ارخالق با چاک بر روی سینه و زیر باسن است. کمر در روسری ابریشمی یا پشمی بلند و تا شده پیچیده می شود. برای زنان ارمنی غربی، پیش بند دوزی و تزئینات نیز ضروری است.

۳- سفال ارمنی

سفال یکی از صنایع دستی قدیمی این منطقه است که امروزه در قالب‌های سفالی، نقاشی، مجسمه سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. مردم ارمنستان با کمی خلاقیت، طرح‌هایی مانند نقشه کشور یا نمادهای مذهبی خود را بر روی سفال پیاده کرده و مجسمه‌هایی به شکل زیور آلات، بشقاب‌های تزئینی تولید کرده‌اند. این سفال‌ها همچنین می‌تواند سوغاتی نفیس و ارزشمندی باشد و البته با قیمتی ارزان.

۴- صنایع دستی چوبی ارمنستان

صنایع دستی چوبی در قالب‌های گردنبند، مجسمه، بشقاب، نقاشی و... تولید می‌شوند. نجاران ماهر ارمنی، نقش برجسته‌های این سرزمین مانند کوه آرارات، صلیب، تصاویری از بر روی این چوب‌ها کلیساها و غیره را بر روی چوب حک می‌کنند. هر یک از این کالاها ضمن اینکه ابزاری کاربردی هستند، نمادی از کشور ارمنستان را نیز دارند.

۵- فرش و قالیچه ارمنی

فرش به تنهایی کالایی ارزشمند و نفیس است، به خصوص اگر دستبافت باشد. فرش‌های ارمنی توسط هنرمندان ارمنی با طرح خاصی از نخ‌های طبیعی و ابریشم بافته می‌شود که می‌تواند یک اثر هنری منحصر به فرد باشد؛ در گذشته از این فرش‌ها نه تنها به عنوان کفپوش در زندگی مردم ارمنی استفاده می‌شد، بلکه به عنوان فرش، دیوارکوب، پتو، پستی و... نیز استفاده می‌شد، اما امروزه بیشتر جنبه تزئینی دارد.

۶- میوه‌های خشک و کاسه‌های میوه ارمنستان

یکی از سوغاتی‌های ارمنستان هر کشوری می‌تواند غذاها و خوراکی‌های محلی آنها باشد، غذاهای سنتی ارمنی و همچنین تنقلات آنها بسیر متنوع هستند. ارمنستان را به سرزمین زردآلوها و هلوهای می‌شناسند و این میوه را به عنوان میوه خشک یا میان وعده برای میان وعده خود تهیه می‌کنند.

۷- خاچکار

در سال ۲۰۱۰، خاچکارهای منحصر به فرد ارمنی (صلیبی) در فهرست میراث فرهنگی ناملموس یونسکو به ثبت رسید. این بناهای باستانی و تکرار نشدنی نه تنها تاریخ ارمنستان، بلکه صنایع دستی را نیز حفظ می‌کنند.

در حالی که هر یک از خاچکارها در نوع خود منحصر به فرد هستند، همه آنها گواه قدمت فرهنگ و هویت ارمنی هستند. خاچکارها همگی داستانی را روایت می‌کنند: برخی از آنها حول وقایع خاص ساخته شده‌اند در حالی که برخی دیگر ممکن است نقوش کلی مذهبی را نشان دهند. یکی از ویژگی‌های ضروری خاچکارهای ارمنی، تصویر کننده کاری شده شاخه‌های خرما است که نماد رستاخیز عیسی مسیح است. خاچکارها مانند اثر انگشت هستند: با وجود قوانین کلی، نمی‌توان خاچکارهای یکسانی را پیدا کرد، حتی اگر توسط همان صنعتگر ساخته شده‌باشد.

۸- دست سازه‌های اناری شکل

انار نماد سرزمین مردم ارمنی است، گردن‌بند، آهنربا برای درهای یخچال، پیکسل و سنجاق سینه، تابلوهای نقاشی و حتی انارهای خشک از سوغاتی‌های سنتی این کشور هستند

آشنایی با سبک‌های آشپزی، خوراک و غذاهای سنتی کشور ۲۰

۱- کباب ارمنی

کباب ارمنی از گوشت خوک، بره و گاو تهیه می‌شود. ارمنی‌ها معتقدند چاشنی‌ها طعم طبیعی گوشت را کاهش می‌دهد. گاهی اوقات فلفل و پیاز روی سیخ‌ها صرفاً برای تزئین هستند. گوجه فرنگی سرخ شده، بادمجان، فلفل، سبزی و پیاز در کنار این کباب سرو می‌شود.

۲- کوفته

هر کشور در خاورمیانه برداشت خود را از کوفته‌ی کلاسیک دارد، اما هیچ چیز به نسخه ارمنی نزدیک نمی‌شود. گوشت چرخ کرده با ادویه مزه‌دار می‌شود و با گندم و پیاز خرد شده مخلوط می‌شود. ارمنی‌ها به جای کبابی کردن آنها را در آب‌گوشت می‌پزند. معمولاً از یک آب مرغ ساده استفاده می‌شود، و با کمی زینگ ارمنی، با مقداری ملاس انار و شکر قهوه‌ای مزه دار می‌شود. کوفته به صورت برش خورده با آب لیمو سرو می‌شود.

۳- دولما

که در ارمنستان «تولما» تلفظ می‌شود، آنها از مخلوطی از گوشت چرخ کرده، پیاز، برنج و ادویه‌های مختلف تهیه شده‌اند که همگی در یک برگ درخت انگور پیچیده شده‌اند و یک غذای اصلی در سراسر مدیترانه شرقی هستند. هر شهروند ارمنی دستور پخت دلمه مخصوص به خود را دارد، اما همه موافقند که نکته کلیدی در نحوه تهیه برگ‌ها است. نکته کلیدی این است که به محض تغییر رنگ آنها را از آب جوش خارج شود.

۴. ایشخان

ارمنستان ممکن است کشوری محصور در خشکی باشد، اما هنوز هم به سهم خود از غذاهای دریایی می‌بالد. معروف‌ترین آنها ایشخان است که بر اساس نوع خاصی از قزل آلاهی موجود در دریاچه سوان است. ماهی‌های قزل آلاهی سوان از همه بیشتر معروف هستند و به همین دلیل شهرت آن‌ها بود که در اوایل قرن پانزدهم به سراسر منطقه صادر می‌شد. ایشخان را می‌توان به روش‌های بی‌نهایت تهیه کرد. و به صورت آب پز، سرخ شده یا آب پز با بادام تهیه می‌شود.

۵- مانتی

مانتی، کوفته‌های پخته شده هستند که در سس گوجه فرنگی با ماست سیری در کنار آن است، سرو می‌شود.

^{۱۰} <https://www.wanderlust.co.uk/content/best-traditional-armenian-food/>

این غذا اجتماعی ترین وعده غذایی ارمنستان است. این غذا با فرو بردن در ماست و سس گوجه فرنگی سرو می‌شود.

۶- گاپاما

یک غذای موریانه از جنوب ارمنستان، دارای محبوبیت بسیار بالا، که آهنگ خاص خود را دارد در اصل، این یک کدو حلوایی است که محبوب ترین غذای گیاهی این کشور می باشد.

مخلوطی از میوه های خشک را می توان در چاشنی ها استفاده کرد، از جمله سیب، آلو و آلو. در ارمنستان، زردآلو ضروری است. پس از پر کردن با مواد، کدو تنبل پخته می شود و سپس برش داده می شود

۷- گاتا

یک کیک شیرین و غنی از تخم مرغ و شبیه نان، است که همراهی عالی برای یک فنجان غلیظ و تیره سورج، و همچنین قهوه محلی قوی صنعتی می‌باشد. گاتا نام‌های زیادی دارد، و کادا یا کاتا نیز تلفظ می‌شود و شکل و اندازه آن از منطقه‌ای به منطقه دیگر متفاوت است.

۸- ایچ

ایچ به سالاد بلغور ارمنی اشاره دارد. بلغور شبیه تبوله لبنانی است، به جز این که بلغور فقط یک ماده کمکی نیست، ستاره غذاست. دستور العمل‌ها برای ایچ متفاوت است اما معمولاً با بلغور، گوجه فرنگی، پیاز، جعفری، فلفل دلمه‌ای، پاپریکا، لیمو و روغن زیتون درست می‌شود. می‌توان آن را گرم، سرد یا در دمای اتاق، معمولاً به عنوان سالاد، غذای جانبی، یا با نان پیتای تازه و لواش سرو کرد. ایچ را "خیمه ساختگی" یا "خیمه بدون گوشت: نیز می‌گویند.

۹- یرشیگ

یرشیگ (یا sujux) نسخه ارمنی سوجوک، یک سوسیس تخمیر شده خشک است که در بالکان، خاورمیانه و آسیای مرکزی رایج است. این غذا با گوشت چرخ کرده - معمولاً گوشت گاو یا بره - و تعدادی ادویه و چاشنی‌های مختلف مانند سیر، زیره، سماق، پاپریکا و نمک درست می‌شود.

Yershig به عنوان یک سوسیس نسبتاً تند و شور با محتوای چربی بالا شناخته شده است. این یک ماده همه کاره است که می‌تواند به روش های مختلف تهیه شود ، سوسیس معمولاً برش داده می‌شود و در چربی خودش

پخته می‌شود. می‌توان آن را با تخم مرغ و سبزیجات در تابه سرخ کرد، در شیرینی‌ها پخت، برای ساندویچ‌ها درست کرد، یا به عنوان یک ماده در خورش‌ها استفاده کرد.

۱۰- باستورما

باستورما (یا ابوحکد، پاستیرمه) نوعی گوشت گاو خشک شده است. اعتقاد بر این است که در اصل ارمنی یا ترکی است، اما در غذاهای چندین کشور دیگر مانند یونان، مصر، بلغارستان و مقدونیه شمالی محبوب است. باستورما معمولاً با گوشت گاو یا گاو میش آبی درست می‌شود اما می‌توان آن را با گوشت‌های دیگر نیز درست کرد. برای تهیه، گوشت را قبل از خشک شدن آبکشی و نمک می‌زنند و به مدت شانزده ساعت سرد می‌کنند تا رطوبت آن گرفته شود. سپس به مدت چند روز خشک می‌شود تا چربی ذوب شود و یک لایه سفید تشکیل شود. مرحله بعدی شامل فشار دادن داغ گوشت و پوشاندن آن با مخلوط خمیر ادویه (چمن) ساخته شده از دانه‌های آسیاب شده شنبلیله، پودر چیلی و سیر له شده است. سپس قبل از آماده شدن برای مصرف، دوباره می‌گذاریم تا خشک شود. کل فرآیند حدود یک ماه طول می‌کشد.

آیین‌ها، جشنها، مناسک ملی و مذهبی، کارناوال‌ها و جشنواره‌ها، روز ملی و استقلال کشور

روز جمهوری یک جشن ملی در ارمنستان به مناسبت سالگرد اولین جمهوری ارمنستان در ۲۸ مه سال ۱۹۱۸ است. معمولاً با آتش بازی، کنسرت، رژه و مهمانی جشن گرفته می‌شود. این روز به عنوان روز ملی ارمنستان در نظر گرفته شده است.

جشن روز جمهوری در سال ۱۹۱۹

اندکی پس از شروع جنگ جهانی اول، امپراتوری عثمانی اخراج اجباری ارمنه از امپراتوری را آغاز کرد. زنان، کودکان و افراد مسن مجبور به ترک ارمنستان و رفتن به سوریه شدند. در جریانی که امروزه به عنوان نسل‌کشی ارمنه شناخته می‌شود، ۱ تا ۱,۵ میلیون نفر کشته شدند. پس از نسل‌کشی، شورای ملی ارمنی در ۲۸ مه ۱۹۱۸ حاکمیت خود را اعلام کرد. ارمنستان در ۲۸ مه ۱۹۱۸ یک جمهوری مستقل اعلام شد. جمهوری بلافاصله با گرسنگی گسترده و هجوم گسترده پناهندگان روبرو شد. این جمهوری عمر کوتاهی داشت و در ۲ دسامبر ۱۹۲۰، ارتش سرخ به ارمنستان حمله کرد و آن را جمهوری شوروی اعلام کرد. ارمنستان در سال ۱۹۹۱ استقلال خود را بازیافت.

جشن‌های عمومی

جشن‌های روز جمهوری مصادف با سالگرد نبرد سردارآباد است که ارتش متجاوز عثمانی را از ارمنستان بیرون راند. هر ساله رئیس‌جمهور ارمنستان، نخست‌وزیر ارمنستان و رئیس‌جمهور آرتساخ از بنای یادبود سردارآباد بازدید می‌کنند تا در این بنای یادبود تاج گل بگذارند.

بسیاری از رویدادهای فرهنگی و نظامی نیز در روز جمهوری برگزار می‌شود. در حالی که در سال ۲۰۲۰، به دلیل محدودیت‌هایی که برای کاهش سرعت شیوع COVID-19 وجود داشت، روز جمهوری بدون مراسم عمومی سنتی و مراسم جشن مشخص شد.

صدمین سالگرد

سال ۲۰۱۸ صدمین سالگرد تأسیس اولین جمهوری ارمنستان بود. ارمنستان ۶۱۸ میلیون درام برای رویدادهای بزرگداشت این سالگرد هزینه کرد. در این مراسم (معروف به "قرن پیروزی‌ها") رئیس‌جمهور آرمن سرکیسیان، نخست‌وزیر نیکول پاشینیان، رئیس‌جمهور آرتساخ باکو ساهاکیان و کاتولیکوس همه ارمنه کارکین دوم حضور داشتند.

یک رژه نظامی تشریفاتی در بنای یادبود سردارآباد برگزار شد که در آن صدها سرباز با لباس نظامی از ارمنستان اول، ارتش سرخ جنگ جهانی دوم و همچنین جانبازان جنگ اول قره باغ کوهستانی حضور داشتند. وسایل نقلیه تاریخی مانند T-90 نیز به نمایش گذاشته شد.

همچنین بخش‌های زیرمجموعه ارتش ارمنستان، سرویس مرزی سرویس امنیت ملی، پلیس ارمنستان، نیروهای وزارت موقعیت‌های اضطراری و برای اولین بار، سربازان پایگاه نظامی ۱۰۲ روسیه را به نمایش گذاشت. در شب، در میدان جمهوری ایروان، یک نمایش سه بعدی برگزار شد.

خواهر خواندگی شهرهای گردشگری دو کشور با محوریت گسترش روابط و مناسبات گردشگری^{۲۱}

- ✓ اصفهان با ایروان ارمنستان از ۲۷ آوریل ۲۰۰۰
- ✓ قزوین با ایروان ارمنستان
- ✓ خوی با یغگنادزور ارمنستان از ۲۵ خرداد ۱۳۹۴

میراث فرهنگی ملموس **Tangible** و ناملموس **Intangible** ثبت شده و موجود در فهرست میراث جهانی یونسکو^{۲۲}

ارمنستان دارای سه اثر فرهنگی ثبت یونسکو می باشد:
- کلیسای جامع و کلیساهای اچمیاتسین و محوطه باستانی زوارتنوتس (۲۰۰۰)
- صومعه های حقیات و سناهین (۱۹۹۶)
- اقدار صومعه گفارد و رود آزات (۲۰۰۰)

ویژگیهای تقاضای گردشگری کشور مبدا

مناطق یا گروه های اصلی گردشگر فرست کشور ارمنستان

- ✓ سالانه حدود یک میلیون و پانصد هزار ارمنی به خارج از کشور سفر می کنند.. شهروندان ارمنی بیشتر به صورت **خانوادگی** سفر می کنند .
- ✓ با توجه به اینکه از نظر درآمد در وضعیت مطلوبی قرار ندارند اولویت آنها سفرهای داخلی است و در صورت داشتن تمکن مالی بیشتر به کشورهای نظیر **گرجستان، ترکیه مصر و یونان** سفر می کنند. اقدار مرفه نیز کشورهای **اروپایی و قاره آمریکا** را برای تفریح انتخاب می کنند. (ایران در سال ۲۰۱۸ مقصد سوم ارمنیان برای سفرهای خارجی بوده است).

مقصدهای مطلوب گردشگران ارمنستانی

- بر اساس گزارش WTTC پنج مقصد خروجی ارمنی ها در سال ۲۰۱۹ به ترتیب کشورهای گرجستان (۴۳٪)، روسیه (۳۳٪)، ایران (۶٪)، ترکیه (۵٪) و مصر (۲٪) می باشد.^{۲۳}
- بر اساس همین گزارش در سال ۲۰۲۰ پنج مقصد اول خروجی ارمنی ها عبارتند از گرجستان (۵۴٪)، روسیه (۲۶٪)، ترکیه (۴٪)، امارات (۲٪) و مصر (۲٪) می باشد.

^{۲۰} whc.unesco.org/en/statesparties/ru

^{۲۲} wtcc

Outbound Departures³:

2019

1. Georgia **43%**
2. Russian Federation **33%**
3. Iran **6%**
4. Turkey **5%**
5. Egypt **2%**

Rest of world 10%

2020

1. Georgia **54%**
2. Russian Federation **26%**
3. Turkey **4%**
4. United Arab Emirates **2%**
5. Egypt **2%**

Rest of world 12%

استان‌های واجد شرایط به عنوان مقصدهای جذب

رسانه پرمخاطب			رنگ قالب در تولید اقلام	زبان اقلام تولیدی	نوع اقلام	محتوای اقلام تبلیغاتی	علائق و سلايق گردشگر در انتخاب مقصد	محصول منتخب کشور مبدا در استان	کشور هدف	نام استان
روزنامه / مجله	شبکه تلویزیونی	مجازی								
		فیس بوک و اینستاگرام و واتس آپ	قرمز، آبی پر رنگ و نارنجی	ارمنی / روسی	محتوای مناسب جهت شبکه های مجازی	طبیعی ، بدون اغراق و تصویر درستی از مکان معرفی شده ارائه دهند در کل تصاویر زیبا و جذاب باشد	سفرهای خانوادگی، هزینه سفر، کوتاهی مسیر، راحتی و آرامش در استفاده از تفریحات مختلف، نزدیکی به مقصد، سهولت در صدور روادید، علاقمند به بازی شطرنج	VFR، تجارت، تاریخی-فرهنگی - زیارتی - طبیعی	ارمنستان	آذربایجان شرقی
							سفرهای خانوادگی، کوتاهی مسیر، هزینه سفر، راحتی و نکات کلیدی: آرامش در استفاده از تفریحات مختلف، نزدیکی به مقصد، سهولت در صدور روادید	سلامت، تاریخی - فرهنگی - تجارت - زیارتی		آذربایجان غربی
		فیس بوک و اینستاگرام					سفرهای خانوادگی، در مسیرهای کوتاه نکات کلیدی: هزینه سفر، راحتی و آرامش در استفاده از تفریحات مختلف، نزدیکی به مقصد، سهولت در صدور روادید- زیارتی	تاریخی-فرهنگی، طبیعت گردی		اصفهان
							سفرهای خانوادگی، در مسیرهای کوتاه نکات کلیدی: هزینه سفر، راحتی و آرامش در استفاده از تفریحات مختلف، سهولت در صدور روادید	VFR، تجارت، سلامت تاریخی - فرهنگی		تهران

تعطیلات رسمی کشور^{۲۴}

- اول و دوم ژانویه - جشن سال نو میلادی
- سوم تا پنجم ژانویه - تعطیلات قبل از کریسمس
- ششم ژانویه - کریسمس و میلاد حضرت مسیح
- هفت ژانویه - روز بزرگداشت درگذشتگان پس از کریسمس
- بیست و هشتم ژانویه - روز ارتش
- بیست و یکم فوریه - روز زبان مادری
- هشتمین پنجشنبه قبل از عید پاک (روز سنت واردانیانس)
- بیست و هشتم فوریه - روز شهدای جنگ آذربایجان
- هشتم مارس - روز زن
- هفتم آوریل - روز مادران و روز زیبایی
- بیست و چهارم آپریل - روز یادود قتل عام آرامنه
- یکم مه - روز بین المللی کارگر
- هشتم مه - روز سربازان و محافظان کشور
- نهم مه - روز پیروزی و صلح ارمنستان
- پانزدهم می - روز خانواده
- شانزدهم می - روز جوان و دانش آموز
- بیست و هشتم می - روز جمهوری دموکراتیک ارمنستان
- یکم ژوئن - روز احترام به حقوق کودکان
- چهاردهم ژوئن - روز گرامیداشت سرکوب شدگان ارمنی
- شصت و چهارمین روز پس از عید پاک - تعطیلی اچمیادزین مقدس
- پنج ژوئن - روز قانون اساسی
- یک سپتامبر - روز دانش و مدرسه
- بیست و یکم سپتامبر - روز استقلال ارمنستان
- پنجم اکتبر - روز معلم
- دومین دوشنبه اکتبر - روز مترجمترجمان
- هفتم دسامبر - روز زلزله زدگان (اسپیتاک)
- نهم دسامبر - روز سازمان ملل متحد و مبارزه با نسل کشی
- سی و یک دسامبر - روز سال نو

وضعیت همکاری و تعاملات گردشگری دو کشور

سابقه تعاملات و اسناد همکاری‌های دو جانبه در زمینه گردشگری

- امضاء یادداشت تفاهم همکاری‌های جهانگردی فی مابین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت صنایع و تجارت جمهوری ارمنستان در تاریخ ۱۰/۸/۱۳۷۸ مطابق با اول نوامبر ۱۹۹۹-تهران، اعتبار برای یک دوره ۵ ساله و امکان تمدید برای ۵ سال دیگر.
- امضاء برنامه اجرایی همکاری‌های گردشگری فی مابین سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جمهوری اسلامی ایران و وزارت اقتصاد و بازرگانی جمهوری ارمنستان برای سالهای ۱۳۸۶ لغایت ۱۳۸۸ مطابق با ۲۰۰۷-۲۰۰۹ در ایروان.
- برگزاری اولین کمیته فنی مشترک همکاری‌های گردشگری در تاریخ ۱۸ مهر ۱۳۸۹ برابر با ۱۰ دسامبر ۲۰۱۰-تهران.
- امضاء تفاهم نامه سه جانبه فی مابین دولت‌های ایران، ارمنستان و ترکمنستان؛ ۲۷ فروردین ۱۳۷۶ برابر با ۱۶ آوریل ۱۹۹۷-ایروان-اعتبار برای یک دوره ۵ ساله و امکان تمدید برای دوره‌های ۵ ساله مشابه.
- ملاقات معاون گردشگری سازمان (اقای جهانیان) با معاون وزیر اقتصاد ارمنستان (آرا پطروسیان)؛ ۲۶ آبان ۱۳۹۱
- شرکت در دومین کمیته فنی مشترک همکاری‌های گردشگری ۲۱-۲۰ فوریه ۲۰۱۴ برابر با ۳-۱ اسفند ۱۳۹۲ -ایروان
- برگزاری سومین کمیته فنی مشترک همکاری‌های گردشگری؛ ۲۳ بهمن ۱۳۹۳ (۱۲ فوریه ۲۰۱۵)-تهران
- حضور شرکت‌های ارمنی در هشتمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و صنایع وابسته تهران- بهمن ۱۳۹۳
- حضور اصفهان (به نمایندگی سازمان) در دومین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری ایروان- فروردین ۱۳۹۴
- سفر مشاور نخست وزیر ارمنستان به ایران و ملاقات با معاون گردشگری (آقای رحمانی موحد)-اسفند ۱۳۹۴.
- اجرای مقررات لغو روادید دوطرفه از تابستان ۹۵.
- سفر معاون محترم رییس جمهور و رییس سازمان (دکتر احمدی پور) در هیات همراه ریاست محترم جمهور به ایروان، دی ماه ۱۳۹۵.
- امضاء یادداشت تفاهم جدید همکاری‌های گردشگری دو کشور، یکم دی ماه ۱۳۹۵.

- برگزاری تور آشناسازی برای تورگردانان و خبرنگاران ارمنی در بهمن ماه ۱۳۹۵.
- برگزاری نشست تخصصی B2B فعالان صنعت گردشگری دو کشور، نهم بهمن ۱۳۹۵، تهران.
- اختصاص یک غرفه ۱۵ متر رایگان به دپارتمان گردشگری ارمنستان در دهمین و یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری تهران و صنایع وابسته، بهمن ماه ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ تهران.
- اختصاص یک غرفه ۱۲ متر رایگان به ج.ا. ایران در دومین و ششمین دوره نمایشگاه بین‌المللی گردشگری ایروان، در سالهای ۲۰۱۵ و ۲۰۱۹.
- اعلام آمادگی طرف ارمنی در مرداد ماه ۱۳۹۶ جهت برگزاری تور آشناسازی برای تورگردانان و خبرنگاران ایرانی.

موانع و مشکلات گردشگران ورودی به ایران

- ✓ **دلایل فرهنگی** : بدلیل موانع و محدودیت‌های فرهنگی موجود در سفر گردشگر غیر مسلمان به ایران، بسیاری از گردشگران ارمنی ترجیح میدهند بجای سفر به ایران از کشورهای دیگر نظیر گرجستان، روسیه، ترکیه و حتی بسیاری از کشورهای اروپایی دیدن نمایند.
- ✓ **تبلیغات منفی رسانه‌های غربی**: برخی از گردشگران ارمنی بدلیل تبلیغات منفی و جانبدارانه رسانه‌های غربی ج.ا.ایران را کشوری غیر توسعه یافته و فارغ از هر گونه آزادی برای اقلیت‌های دینی و حتی گردشگران خارجی می‌دانند که امکان هیچ گونه تفریح و سرگرمی در این کشور وجود ندارد این در حالی است که ذهنیت بسیاری از گردشگران ارمنی که به ایران سفر نموده‌اند، بعد از سفر به کلی متحول شده و برداشت مثبتی از سفر خود به ایران داشته‌اند.
- ✓ **عدم معرفی مناسب جاذبه‌های گردشگری ایران**: بدلیل عدم معرفی جاذبه‌های گردشگری، میراث فرهنگی و تمدنی، طبیعت زیبا و ... ایران توسط متولیان امر و بویژه نبود تبلیغات مناسب این جاذبه‌ها در رسانه‌های بین‌المللی بسیاری از ارامنه علیرغم همسایگی دو کشور برداشت درستی از جاذبه‌های گردشگری ایران نداشته و بهمین منظور ایران را در مقاصد توریستی خود منظور نمی‌کنند.
- ✓ **نبود امکان سفر با خودرو شخصی**: مشکلات بسیاری برای گردشگران ارمنی به منظور ورود به کشور با خودرو شخصی وجود دارد در حالی که گردشگران ایرانی بدون هیچ مشکلی از مرز زمینی با خودرو شخصی تردد می‌نمایند.
- ✓ **قیمت زیاد بلیط هواپیما**: نرخ بلیط هواپیما در مسیر تهران - ایروان بالا و در مقایسه با مدت زمان کوتاه سفر (تقریباً یکساعت و نیم) بسیار زیاد می‌باشد. این در حالی است که مسیرهای گردشگری مشابه با قیمت‌های بسیار پایین به ارائه خدمات می‌پردازند.

✓ **وجود اماکن مقدسه ارامنه در ایران:** علیرغم وجود تعداد زیادی از اماکن و زیارتگاه‌های مقدس ارامنه و مسیحیان در شهرهای مختلف ایران و سفر تعداد زیادی از مسیحیان به این اماکن، برنامه‌ریزی منسجم و هماهنگی از جانب متولیان امر توسعه گردشگری برای بهره‌برداری از این وضعیت و جذب گردشگران جهت برگزاری مراسم‌های مذهبی خود در ایران صورت نگرفته است. (راهکار: تعریف رویداد دینی برای گردشگران)

* لازم به ذکر است تمامی موارد و مولفه‌های مذکور در این گزارش قبل از افزایش قیمت ارزهای خارجی در کشورمان و پایین آمدن شدید ارزش ریال در مقابل درام ارمنستان صدق می‌کند این در حالی است که علیرغم ارزش چند برابری درام در مقابل ریال و امکان هزینه نمودن کمتر گردشگران ارمنی برای سفر به ایران باز هم تغییر محسوسی در تعداد گردشگران ارمنی به ایران بوجود نیاورده است.

برخی از مشکلات جدیدی که در نتیجه افزایش نرخ ارز و اعمال تحریم‌های آمریکا برای سفر گردشگران ارمنی بوجود آمده است:

✓ **مشکل نقل و انتقال بانکی:** علیرغم وجود شعبه بانک در ایروان بسیاری از آژانس‌های گردشگری که به امر اعزام توریست‌های ارمنی و خارجی به ایران مشغول می‌باشند، بدلیل مشکلات موجود در نقل و انتقال پول قادر به معامله با آژانس‌های ایرانی نبوده و در دریافت‌ها و پرداخت‌های خود با مشکلات زیادی مواجه می‌باشند.

✓ **نبود امکان پرداخت وجه با کارت‌های بین‌المللی:** یکی از مشکلات عمده گردشگران ارمنی و خارجی در ایران عدم امکان پرداخت وجوه و هزینه‌های خود با کارت‌های بین‌المللی نظیر مستر کارت و ویزا کارت و ... است و لذا آنان مجبورند همواره مبالغ قابل توجهی وجه نقد را با خود حمل کنند که هم از نظر قوانین ایران و هم مسایل امنیتی خطر آفرین می‌باشد.

✓ **وجود قوانین و بخشنامه‌های متعدد:** هر روز تعداد زیادی از گردشگران ارمنی که برای تجارت‌های چمدانی به ایران سفر می‌کنند، بدلیل قوانین و بخشنامه‌های متعددی که هر روز منجر به محدودیت‌های متعددی برای صادرات یا واردات کالا می‌گردد، از سفر به ایران و خرید کالا منصرف می‌شوند.

پیشنهادات :

۱- ترویج برندهای گردشگری از طریق کانال‌های موثر سنتی و مدرن و اجرای کمپین‌های تبلیغاتی سالانه براساس بازار تقاضای محصولات و گرایش‌ها توسعه با مشارکت بخش خصوصی.

۲- حضور در نمایشگاه‌های سفر و برگزاری تورهای آشناسازی برای توراپراتورها و سازمان‌های رسانه‌ای بازارهای هدف. سفارتخانه‌ها، مشاورین و نمایندگان بازرگانی نقش فعال‌تری را در فعالیت‌های ترویجی خواهند داشت.

۳- بهره‌گیری بیشتر از ابزار فن آوری اطلاعات در شناساندن ظرفیت‌های گردشگری کشور، ضمن به روزرسانی پرتال اطلاع‌رسانی مشتمل بر زبان‌های رسمی بازارهای هدف. بازاریابی الکترونیکی نیز از ابزارهای اصلی برنامه‌های ترویجی خواهد بود. همچنین بهره‌گیری از سایر امکانات و قابلیت‌های IT شامل: سیستم‌های جهت یابی ماهواره‌ای، نقشه‌های GIS، تلویزیون دیجیتال، سیستم‌های رزرو آنلاین، ویزای الکترونیک و غیره.

۴- تهیه و توزیع اقلام تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی باکیفیت در سطح وسیع

۵- ترویج و تبلیغات موثر فرصت‌ها و رویدادهای گردشگری سالانه کشور به رسانه‌ها و گردشگران خارجی از طریق رسانه‌های بین‌المللی، ملی و محلی کشور.

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان

ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
اطلاع رسانی							
	برگزاری تور آشناسازی (براساس عرف تورهای آشناسازی تازاریت بین المللی بر عهده شخص شرکت کننده در تور می باشد)	تور یک هفته ای ویژه فعالان حوزه مجازی به ویژه شبکه های اجتماعی به تعداد حداکثر ۱۰ نفر	آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اصفهان، تهران، کیش، قشم	دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	وزارت امور خارجه و سفارت، دفتر امور بین الملل، تورا پراتورها و ادارات کل تابعه استانی	۱)تأمین هزینه بلیط پرواز بین المللی توسط شرکت کنندگان	این تورها با توجه به اینکه در مقاصد جاری و بالفعل گردشگران ارمنی برگزار می گردد با هدف جذب حداکثری و تکرار بازدیدها انجام می پذیرد. -تور برای بازدید از ۳ تا ۵ استان در نظر گرفته شده است
		تور یک هفته ای ویژه هنرمندان به تعداد حداکثر ۱۰ نفر	آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اصفهان، تهران				
		تور ده روزه ویژه خبرنگاران و دفاتر خدمات مسافرتی و گردشگری به تعداد حداکثر ۱۰ نفر	آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اصفهان، تهران، کیش، قشم				
	۲)تأمین سایر هزینه ها شامل اقامت، حمل و نقل داخلی، صدور ویزا، ضیافت شام و ... توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران						

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان

ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
۲	نمایندگی های اطلاع رسانی	ایروان	دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	شرکتهای تابعه سازمان و تشکلهای تخصصی گردشگری		<p>۱) تأمین مکان، توسط نمایندگیهای ج.ا.ایران در ارمنستان</p> <p>۲) تأمین اقلام تبلیغاتی توسط سازمان، شرکتهای تابعه و تشکلهای تخصصی</p>	

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان							
ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
رویدادها							
۲	شرکت در نمایشگاههای تخصصی گردشگری	ایروان		تشکل های بخش خصوصی، سازمان توسعه تجارت، وزارت امور خارجه و سفارت، دفتر امور بین الملل، ادارات کل تابعه استانی		<p>- حمایت وزارت در تأمین بخشی از هزینه مربوط به زمین نمایشگاه</p> <p>- سایر هزینه های بخش خصوصی شرکت کننده</p>	
۴	برگزاری کارگاه های توجیهی در ایران	تهران		تشکل های بخش خصوصی، دفتر نظارت، ادارات کل تابعه استانی، سازمان توسعه تجارت،		وزرات	با استفاده از تجارب تورگردانان پیشرو در بازار ارمنستان و نمایندگان سابق وزارت امور خارجه در ارمنستان

<p>- این برنامه با دعوت از سفیر ایران در ارمنستان، نمایندگان سازمان دولتی گردشگری ایران، شرکت‌های هواپیمایی، آژانس‌های ورودی کار همکار و حضور مدیران و مسئولین محلی و کشوری برگزار گردیده و در پایان آن ضیافت شام با سرو غذاها و نوشیدنی‌های ایرانی و نمایش فولکلور ایرانی برپا خواهد شد. برگزاری این برنامه می‌تواند قبل از شروع فصل تابستان یا قبل از کریسمس با هدف معرفی مقاصد جدید برای اتباع ارمنی خواهد بود. به منظور غنی‌تر نمودن برنامه می‌توان از آیین‌های سنتی ایرانی و نمایشگاه صنایع دستی ایرانی استفاده نمود.</p>	<p>۱) تامین هزینه بلیط پرواز بین المللی نمایندگان وزارت گردشگری، گروه فولکلور توسط وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی</p> <p>۲) تامین هزینه بلیط پرواز بین‌المللی نمایندگان هتلها و آژانسهای مسافرتی توسط خود آنها</p> <p>۴) تامین هزینه برگزاری کارگاه توسط شرکت کننده</p>		<p>دفتر امور بین الملل وزارت امور خارجه و سفارت، اتاق بازرگانی ایران و آذربایجان، بخش خصوصی، رایزنی فرهنگی</p>	<p>دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی</p>	<p>یکی از هفته‌های ۵ ستاره شهرهای مورد نظر</p>	<p>اجرای Road show در شهرهای پرجمعیت ارمنستان از جمله ایروان شامل کارگاه ویژه معرفی خدمات سلامت، معرفی ظرفیت های متنوع ایران به آژانسها و خبرنگاران محلی، کنفرانس خبری یک ماه قبل از فصول سفر ارمنی ها (تعطیلات تابستان زمستان، بهار و تعطیلات کریسمس و ...)</p> <p>(برنامه یک روزه در هر شهر برای ۱۰۰ نفر)</p>	<p>برپایی رویدادهای معرفی مقصد ایران</p>	<p>۵</p>
--	---	--	--	--	--	---	---	----------

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان

ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
تبلیغات							
۶	فعالیت‌های مجازی	-	دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	واحد IT/کانون اتومبیلرانی و جهانگردی		وزارت / کانون	
		-		بخش خصوصی		وزارت / اسپانسر	در گام اول می‌تواند این برنامه‌های کاربردی در قالب نقشه‌های مورد نیاز گردشگران باشد.
		-		بخش خصوصی			
۷	تولید اقلام تبلیغاتی گردشگری به زبان ارمنی	-		امور خارجه (سفارت)		وزارت	
		-		امور خارجه (سفارت)، بخش خصوصی، ادارات کل تابعه استانی			

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان

ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
	۳ کلیپ ۱-۳ دقیقه ای از جاذبه های ایران	-	دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	- ادارات کل تابعه استانی		وزارت / اسپانسر	بر اساس علائق و سلائق بررسی شده در گزارش تحقیقات بازار برنامه های تلویزیون جزو برنامه های پرترفدار در بین شهروندان ارمنی به شمار می رود
	۵۰ عکس از جاذبه های گردشگری مورد علاقه ارمنی ها	-		- بخش خصوصی			
	پخش تیزر در شبکه تلویزیون ملی ارمنستان (سه بار در روز برای یک هفته)	-		وزارت امور خارجه دفتر امور بین الملل سازمان صدا و سیما(بخش برون مرزی)			
۸	تبلیغات محیطی و رسانه ای در ارمنستان						این روش تبلیغاتی در آذربایجان نسبت به سایر روشها دارای هزینه متناسب تری می باشد
	تولید و پخش برنامه های رادیویی معرفی جاذبه های گردشگری ایران (دو کلیپ صورتی ۱-۳ دقیقه ای برای ۶ استان هدف-هر کلیپ ۳ میلیون)	-					
	معرفی مقصد ایران در بلبوردهای شهری (برای یک هفته)	ایروان، کیومری، ایجوان، وانادزور					

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان

ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
	۱ مورد چاپ تبلیغات در یکی از مجلات تخصصی اینترنتی	-	دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	وزارت امور خارجه دفتر امور بین الملل		وزارت / اسپانسر	
تنوع سازی محصولات							
۹	معرفی مسیرهای جدید	طراحی و اجرای گشت های میراث با هدف بازدید از میراث جهانی ثبت شده در یونسکو	استانهای دارای میراث جهانی ثبت شده	دفتر بازاریابی و توسعه گردشگری خارجی	توابعاتورها/ادارات کل تابعه استانی وزارت امور خارجه دفتر امور بین الملل	بخش خصوصی	با توجه به اینکه ایران در خاورمیانه دارای بیشترین آثار جهانی ثبت شده می باشد، این برنامه با هدف استفاده از این فرصت در قالب یک کمپین با شعار «بیشترین آثار ثبت شده جهانی خاورمیانه را در ایران ببینید» پیشنهاد گردیده است.

برنامه پیشنهادی اقدامات یکساله بازاریابی و تبلیغات گردشگری برای توسعه بازار ارمنستان

ردیف	عنوان برنامه	محل اجرا	متولی	سایر دست اندرکاران	بودجه پیشنهادی	تأمین هزینه ها	توضیحات
	تدوین و اجرای پکیجهای زمستانی به مقصد جزایر جنوب کشور شامل ارائه بسته سفر ارزان و اختصاص پرواز مستقیم برای دوره سه ماهه	جزایر جنوب					
۱۰	بسته های سفر با رویدادها	آذربایجان غربی، شرقی، اصفهان، تهران			بخش خصوصی		
		آذربایجان غربی، شرقی			بخش خصوصی	-گروههای گردشگری با هدف دینی و زیارت	
		آذربایجان غربی			بخش خصوصی		
جمع هزینه های محاسبه شده:							

- Eligasht.com
- <https://data.worldbank.org>
- isna.ir
- www.wordometers.info
- www.timeanddate.com
- www.wanderlust.co.uk/content/best-traditional-armenian-food
- Data.worldbank.org
- Wordomesters.info/word-population
- (Placeholder1)<https://www.wikipedia.org>
- Www.gharepeyma.com
- www.gharepeyma.com
- www.trade.gov/country-commercial-guides/armenia-travel-and-tourism
- Ministry of Economy of the Republic of Armenia
- UNWTO.COM
- Wttc.org
- travelservicesupport.com/souvenirs-of-armenia--

-نمایندگی اطلاع رسانی گردشگری ایران در ارمنستان

-منبع: یزدان پرست، حمید؛ (۱۳۸۷) نامه ایران؛ مجموعه مقاله ها، سروده ها، و مطالب ایران شناسی، جلد چهارم، به کوشش حمید یزدان پرست، تهران، اطلاعات، چاپ یکم

-ویکی پدیا

-منطقه آزاد ارس